

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER EN J. BOETJE - Medewerkers: Mr. L. A. Donker, Mr. R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr. F. Grewel, Dr. G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr., Dr. A. Querido, Mr. B. v. d. Waerden, e.a. - Adres Redactie en Administratie: Frederiksplein 46 Amsterdam-Centrum, Telefoon 36833, Gem. Giro S 602

Kunnen wij iets doen

„Wanneer wij kunnen ontdekken, hoe wij in den mens de juiste gevoelshouding aankweken, zullen wij verder op den weg zijn voortgeschreden die ontdekt, hoe de maatschappij kan worden verbeterd.”
ELLWOOD.

AAN DE GEESTELIJKE OPBOUW VAN ONS VOLK?

Tengevolge van de ontwrichting der laatste jaren staan wij voor de noodzakelijkheid, zowel geestelijke en lichamelijke capaciteiten der mensen, als de productiecapaciteiten op een zo hoog mogelijk peil te brengen.

Hier moet van noodzaak worden gesproken, omdat hiermee een menswaardig volksbestaan en dus van ieder individueel, is gemoeid.

De onlangs gesproken waarderende woorden van den Engelschen Minister Noel Baker kunnen dan ook een aansporing zijn, ons intellect in dienst te stellen van het zoeken naar verdere methoden, die opvoering van een sociaal en economisch peil mogelijk maken.

Een grote taak ligt er op het gebied van de *sociale en morele vorming* van arbeiders en arbeidsters.

Zoals hieronder uitvoeriger uiteengezet, kunnen wij dit bereiken door:

1. een beroep te doen op gevoel en waardering van de jongeren voor een volwassene. Dezen volwassene moeten zij kunnen aanvaarden als een mens, die hen begrijpt en leiding geeft en die hun onbewust tot voorbeeld is;
2. hen duidelijk maken hoe groot de waarde is van het goede gezin als kern in onze samenleving, hoe dit gezin op te bouwen en in stand te houden;
3. hen elementaire kennis bij te brengen betreffende hun plaats in de maatschappij en wat in een gezonde samenleving als norm zal moeten gelden.

Er wordt zo veel gesproken en geschreven over de bandeloosheid en ontsparing van de tegenwoordige jeugd, dat het bijna een afgezaagd thema zou zijn, indien de werkelijkheid niet zó schrijnend was, dat hier steeds op gewezen móet worden en getracht moet worden verbetering in de toestand te brengen. Niet alleen de jeugd heeft een ontstellend gebrek aan norm-besef, ook een deel der ouderen hebben de maatstaven voor wat eertijds als behoorlijk en juist gold, grotendeels verloren. Met verbijstering vragen we ons af

in hoeverre we hier helpen kunnen. Want wij worden hier voor vragen gesteld, die we niet meer omzeilen kunnen, n.l.:

1. is het ons werkelijk ernst met de geestelijke opbouw van ons volk? Willen degenen, die de capaciteiten en middelen hebben, daartoe medewerken?
2. beseffen wij, dat we weer opnieuw normen bij moeten brengen aan een totaal onwortelde, vaak zedeloze jeugd?
3. begrijpen we, dat alle economische maatregelen hopeloos te kort schieten, indien we niet een weg zoeken, die leidt tot karakter- en sociale vorming van jongeren en ouderen?

Beperken wij ons ditmaal tot de *werkende* jeugd in fabrieken, kantoren e.d. tussen 15 en 25 jaar.

Waaruit bestond de laatste 5 jaar in hoofdzaak hun „opvoeding”? Laten we er geen doekjes om winden: zij mochten al die dingen doen, die normaliter *niet* mochten. Je mocht gappen, je mocht brandje stichten, je mocht afbreken, je mocht luiwammesen. Je mocht „liegen”. Alles voor de goede zaak. Maar de ouderen wisten dat er eigenlijk wel andere normen waren. Die moeten nu langzaam weer teruggevonden worden. De plichtsgetrouwen en verantwoordelijken vinden die terug, soms snel, soms wat langzamer. Maar die jeugd, die nu 15, 16, 17 is? Die in de bravoure-leeftijd zo van alles „deed” en van wie de ouderen zo flink vonden wat ze deed. (Ik wil hier *niets* tekort doen aan de uitstekende gezinnen, aan de werkelijk flinke hulp van jongens en meisjes, maar de immoraliteit van de overigen even scherp stellen). Die jeugd, die in een tijd, waarin juist van de omgeving, van het *voorbeeld* zoveel opvoedende kracht moet uitgaan, groeide in een totaal desolate, chaotische, in zekere zin normenloze tijd op.

Geen korte werktijden of lange vacaties (gesteld dat het mogelijk zou zijn), geen mooie werkgelegenheid of hoge lonen vergoeden, wat deze jongeren al jaren

missen: een vaste hand, die hen weer leidt, een mens die hun vertrouwen heeft en die hun vertrouwen geeft, die hun zegt wat hoort en wat niet hoort. Die hen wijst op hun plicht, hun taak in de gemeenschap. En hiertoe moet een weg gevonden worden.

Al deze meisjes en jongens, die werken in fabrieken, op kantoren, moeten voorbereid worden op een taak, die velen toch, als zijnde de meest natuurlijke, zullen gaan vervullen, n.l. die van moeder en vader. Hier moet gewezen worden op de band, die een gezin vormt in de samenleving, waarvan enorm veel goeds en sterks kan en moet uitgaan. Zij moeten weten dat zij de nieuwe „opvoeders” zullen zijn van een toekomstige jeugd.

Het meisje in het werk heeft het moeilijker dan de jongen, omdat haar toekomst op zo'n totaal ander terrein ligt. Maar wordt zij in de jaren, dat zij werkt, hiertoe voorbereid? Kan zij kinderen verzorgen en opvoeden, weet zij iets af van de verhouding tussen man en vrouw in het goede gezin en hoe het goed te houden; kan zij koken, naaien, heeft zij enig idee van de organisatie van een huishouding? Kortom, wordt zij voorbereid op haar taak van de vrouw en moeder, verantwoordelijk mens in de maatschappij? Het *meisje* wordt sneller gegrepen via haar *gevoel*. In de meeste gevallen wordt zij door haar werk in fabriek of op kantoor *niet* gegrepen. Er ontstaat a.h.w. een gevoelsvacuum. Dit moet opgevuld worden, en dat doet zij met: bioscoop, dansen, café-bezoek, snoepen, seksueel verkeer met jongens, dit in meer of minder sterke mate.

Is er een ander aangrijpingspunt? M.i. wel. Elk meisje is te grijpen op haar instinctief vrouwelijk gevoel: haar liefde voor kinderen, haar interesse in menselijke gevoelsverhoudingen. Waarom kunnen er geen kleine groepen (plm. 12) van meisjes gevormd worden, die onder leiding van een lerares K. en O., een verpleegster, een vrouwelijke arts, de opvoedings- en levensproblemen bespreken?

Dit moet, met de juiste leiding, want het persoonlijk contact is hier zeer belangrijk, op den duur instructief werken.

En waarom zullen de vrouwen van het mannelijk personeel niet in dergelijke (aparte) groepen worden betrokken. Hebben ook zij geen moeilijkheden, die zij graag eens ter sprake brengen. Hebben zij niet een grote invloed op de stemming van den man? Zij kunnen stimuleren, maar ook afbreken!

Zou het voor fabriek of kantoor zo'n groot offer zijn om aan de arbeidsters, die aan dergelijke besprekingen deel zouden willen nemen, een half uur aan het begin of eind van de middagpauze of eind van de middag daartoe vrijaf te geven. De arbeider(ster) moet dan ook een half uur van eigen vrije tijd afstaan. De gevormde groep moet propaganda maken voor zichzelf, gaat het goed, dan worden er ook groepen gevormd, die geheel in de vrije tijd van de(n) arbeider(ster) liggen.

In het begin mag men niet rekenen op een warme ontvangst dezer plannen. Men geeft voor deze soort ontspanning, die voor hen inspanning betekent, niet gauw het oppervlakkige amusement op, dat bovendien meer *direct* genot betekent.

Maar de meisjes zijn op den duur, op de juiste manier aangevat en wanneer men de leiding er behoorlijk de tijd voor geeft (*niet* een „cursus” van 3 maanden! Het mogen geen „lessen” zijn) zeker te grijpen en op ander niveau te brengen. Hier ligt de taak van de leiding, om te trachten haar karakter- en sociale vorming te geven! Maar dit vergt tijd, geduld en... geloof!

En nu de jongens! Het aangrijpingspunt, bij de meisjes aanwezig, is er bij de jongens niet.

Allereerst bestaat de mogelijkheid, dat de jongen meer bevrediging in zijn werk vindt en er bovendien ook in vele gevallen een toekomst, zijn toekomst in kan

zien. Over het algemeen heeft de jongen ook veel meer vakopleiding, weet ook dat hij in dit of ander soort werk zijn brood zal moeten verdienen voor zich en zijn gezin. Maar wordt hij zich bewust gemaakt van zijn verantwoordelijkheid van man en vader, van mens in de maatschappij? Wat voor „vorming” qua karakter en in sociaal opzicht, krijgen onze jongens? Kunnen wij dat vervangen door een cursus over mensenkennis of opvoedkunde of sociologie? In sommige gevallen héél misschien wel. Dat zal vooral liggen aan het intellectueel niveau. In de meeste gevallen zal het zo echter *niet* gaan. De jongens vragen meer direct persoonlijk contact. Al wie als oudere in bedrijf of werkplaats, op kantoor of anderszins zijn verantwoordelijkheid voelt en weet dat hij het vertrouwen heeft van de jongens tussen 15 en 24 jaar, die zal de week-ends er met een groepje van een stuk of 10 op uit moeten gaan en dan proberen er een team-geest in te krijgen. En dit moet men niet doen „voor het bedrijf”, maar als poging tot sanering van onze samenleving. Mannen van 30—35 j. in de bedrijven, vormt u óók een team en neemt u tussen Mei en October elk zo'n groepje opgeschoten jongens of ze nu in de fabriek of op kantoor werken, eens een paar week-ends voor uw rekening. Maar men moet zelf weten, wat kamperen betekent en of men er de persoonlijkheid voor is, anders mag men het niet „er maar op wagen”. Op zo'n week-end moet gepraat worden over punten als verantwoordelijkheid, je plaats in de maatschappij etc. Maar natuurlijk „ongedwongen”. Hier zal natuurlijk veel van de leiding afhangen.

Indien de leiding een man uit de jeugdbeweging is b.v., en zijn vrouw óók, waarom kan ook zij niet in het weekend worden betrokken? Waarom zou zij als goed „vrouwelijk” element niet óók meegaan? (maar niet de eerste keer). Ziet u eens om u heen. Waarmee wordt deze jeugd geholpen, tot beter willen gestimuleerd? Gaat er enige opvoedende kracht uit van al datgene, waarmee zij hun vrije tijd vullen? Luistert u eens naar de radio waarmee deze jeugd haar tijd zoek brengt. Hoorspelen, revue's e.d. Overal de enigszins triviale

WIMPIE DINGEMANS

Een oude bekende

In „Het Vrije Volk” verscheen een serie artikelen over „Wimpie Dingemans”, het Nederlandse kind in na-oorlogstijd.

Een maatschappelijk werker schreef naar aanleiding daarvan bijgaande ontboezeming, die aan „Humanitas” ter publicatie werd afgestaan.

Het doet je hart altijd goed, wanneer je in de krant iets leest over een goede bekende van je. Eigenlijk was het in het geval, waarop ik nu doel, nog sterker, want het betrof een jeugdig familielid van me: Wimpie Dingemans. Hoe dat zit met die familieverhouding? Och, dat is eigenlijk niet goed na te gaan, want de familie Dingemans is haast nog groter dan die van Jansen. Mijn grootvader, mijn vader en natuurlijk ik ook zijn allemaal Dingemansen. Nu zal die Wimpie waarover u het hebt wel een achterneef van me zijn, tenminste ik vind veel van mezelf in hem terug. Ik wil maar zeggen Dingemansen zijn er altijd geweest en ik weet nog heel goed, hoe er voor deze oorlog al in sommige bladen geschreven werd over de onopge-

grapjes over het huwelijk, altijd weer de driehoeksverhouding, mannen die hun vrouw bedriegen, echtscheidingen, „slippertjes”. Dát is de kost, die onze jeugd voorgezet krijgt. Oh, er is in de Omroep wel materiaal van ander gehalte, maar daarnaar grijpen zij niet! De bioscoop: hetzelfde. We hebben censuur, zeker, maar ziet u de advertenties die de films aankondigen. Een film wordt aangeprezen met „pikant”, „pikant”. Mág een advertentie zo worden gesteld? Waarom wordt er toch zo gespeculeerd op nieuwsgierigheid, zinnelijke prikkels. Omdat het gemakkelijker „aanslaat”? Men vergelijk hier ook de reclame. Zonder moraliserend „braaf” te doen kan toch wel wat meer opbouwende amusement worden gegeven? En hoe is het met de courant? De ouderen, die steeds maar weer lezen over Hark en andere „affaires”, over collaboratie en fraude. Ook niet bepaald om het geloof in je medemensen te versterken. Te meer daar bovendien aan alle kanten nog de zwarte handel voortwoekert.

Het is een somber milieu waarin de nu opgroeiende jeugd is geplaatst. Degenen die gegrepen worden door jeugdbeweging „Ons Huis” e.d. krijgen enig tegenwicht, dat, naar men hopen mag, steeds sterker zal worden. Maar al diegenen die er buiten blijven, de ongrijpbaren? Wat wordt daarvoor gedaan? Wat er gedaan wordt, is een druppel op een gloeiende plaat. (O.a. De Mussen in Den Haag en Amsterdam, De Arend en De Zeemeeuw in Rotterdam). Aan vak-technische opleiding werd en wordt gedacht. Voor de jongens grotendeels, voor de meisjes wanneer ze v.n.l. kantoorwerk willen verrichten. Er worden diploma's vereist op velerlei gebied. Wanneer gaat men er naar streven, dat men bij zijn ondertrouw een diploma moet overleggen:

meisje: kinderverzorging en opvoeding, koken, naaien en elementair sociaal inzicht;
jongen: handenarbeid, opvoedkunde en elementair sociaal inzicht.

(In het buitenland, ik meen Denemarken(?) bestaat dit al).

We zijn zeer inventief om middelen uit te denken hoe we iemand voor bepaalde arbeid geschikt kunnen

maken, hoe we den juiste man op de juiste plaats kunnen krijgen. Het is niet efficient om met ongeschoolde of minderwaardige krachten te werken. Maar de geestelijke basis van ons volk, bedreigd door corruptie en negativisme, die staat en valt met houding en inzicht van man en vrouw, met de mentaliteit van het gezin, tenslotte het essentiële punt in de maatschappij, werd (en wordt) voorbij gezien.

Er gaan zich stemmen verheffen, die wijzen op grote tekorten (o.a. rede van prof. dr. W. Banning op het in April gehouden congres voor Onderwijsvernieuwing te Utrecht).

In de huidige omstandigheden zal men gedwongen worden tot maatregelen, die in de praktijk uitgevoerd moeten worden.

De taak van de bedrijfsleiding zal zijn, deze opgaven te verwezenlijken, omdat het noodzakelijk zal zijn én voor de onderneming én voor de werknemers om betere verhoudingen te scheppen. De ondernemingen brengen dan tezamen het peil van het gehele volk omhoog, waardoor de wil tot de arbeid groter wordt, dus grotere productie, waaruit volgt vergroting der mogelijkheid van besteding van het loon, waardoor de stemming van de arbeiders zal stijgen omdat men weet waarvoor men zijn loon ontvangt.

Door de sterkere sociale band, waardoor de arbeider gaat begrijpen, dat hij, door voor het collectief te werken, ook eigen positie verbetert (en omgekeerd) is een verhoging van sociaal en zedelijk peil van de bevolking mogelijk.

De bedoeling van dit artikel is het geven van enige suggesties. Indien iemand van u hierop commentaar heeft, hij (zij) schrijve het aan:

H. C. KOLKMEIJER,

Pieter de Hooghstraat 18,
Amsterdam-Zuid.

(De schrijfster van dit artikel is hoofdassistent van het Nutsseminarium voor Paedagogiek te Amsterdam. Red.)

voede jeugd, waarvoor we ons helaas moesten schamen tegenover vreemdelingen, die uitgejouwd werden e.d. Ook werden toen onderwijzers opgeroepen, om te trachten invloed uit te oefenen op de vanden, die onze plantsoenen en parken vernielden. En dat ging dan ook allemaal over diezelfde Wimpie Dingemans.

Toen we evenwel te veel vreemdelingen over de vloer kregen, was er geen beginnen aan en vonden we eigenlijk die houding van Wimpie niet kwaad en ook niet onverdienstelijk. En wat een gemak hebben we niet van dien aap gehad, toen ons kacheltje het niet meer doen wou, wegens gebrek aan voedsel (ik bedoel brandstof). Hebben we ze ook niet beloofd voor hun buitengewone prestaties op het gebied van plantsoen- en parkvandalisme en hebben we het zelfs niet gewaardeerd toen ze in het voorbijgaan nog een heel woonhuis sloopten?

En wat willen we nu?

Wimpie Dingemans plotseling bekeren?

Zoals ik zei: ik ken Wimpie Dingemans al van voor de oorlog, zelfs ook van voor de vorige oorlog. Maar dat was dan waarschijnlijk zijn vader weer. Bijna twintig jaar leef ik nu al temidden van al die Dingemansen en probeer ik er wat van te maken. En ik moet zeggen: ik mag ze — ik mag ze graag (waarschijnlijk wel onder invloed van het feit, dat ze allemaal familie van me zijn, hoor). Maar ik kreeg ze pas in huis, als vader, moeder, meester en politie het opgegeven hadden en men het maar het beste oordeelde ze op te bergen.

„Hu”, zei Wimpie dan woedend. „Omdat ik nou één dosie schoensmeer gesnaaid heb!”

Maar bij nader inzien had het korte bestaantje van de knaap een zenuwzieke schoolmeester opgeleverd, een wanhopige moeder mitsgaders een stapel rapporten en processen-verbaal.

Ondanks dat evenwel, of misschien ook wel dank zij dat sloten we vriendschap en als hij na enkele jaren weer van me wegging, viel het me moeilijk hem te moeten missen.

Want — wie Wimpie Dingemans goed kent, houdt van 'm. Maar... het is een gevaarlijk kameraad, want hij is niet met een klein beetje tevreden. Hij eist je helemaal op en is jaloers als een verliefde jongeling. Als hij eenmaal met een zekere trots zegt: „Sie je die fent daar? Das maan meneir”, dan kun je gerust afstand doen van allerlei andere liefhebberijen, want dan heb je ook maar „saan meneir” te zijn. En als je dan ook eens met moeder Dingemans gaat praten zegt ze, terwijl ze d'r natte haren van d'r voorhoofd veegt (ze lag net de vloer te dweilen): „Mins, komp er in. 'k Heb juist gebakke fissues. Pik er ééntje mee.” En een beetje ongerust laat ze er op volgen: „Het dat kreng van een jong weer wat op z'n geweten?”

Zie je — nu komt er ineens een meneer voor de dag en die meent het goed met mijn vrindje. Hij gaat zelfs over hem in de krant schrijven, iets wat ik nooit gedurfd zou hebben. Meneer, geef me de vijf! Dat vind ik fideel. Ik deel uw zorgen. Want u moet nu niet denken, dat ik met het bovenstaande bedoelde te zeg-

DE OMVANG DER MISDADIGHEID

Voor de eerste maal na de oorlog heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek een „Mededeling” doen verschijnen betreffende de omvang der criminaliteit en wel over de jaren 1942 en 1943. Het is zaak, deze cijfers met de uiterste voorzichtigheid te benaderen, daar vele factoren een vergelijking met normale tijden bemoeilijken. Om slechts enkele van deze factoren te noemen, denke men b.v. aan de desorganisatie van de politie, de verduistering en het feit, dat honderdduizenden meest jonge mannen aan de Nederlandse strafrechtspraak onttrokken waren door deportatie en „arbeidsinzet”. Des te opmerkelijker is de zeer grote stijging van bepaalde misdaden, in het bijzonder de z.g. economische criminaliteit (diefstal, heling, verduistering e.d.). Nog sterker was de toename van misdrijven, welke rechtstreeks verband houden met de bijzondere omstandigheden (overtreding Distributiewet enz.), doch hier gaat iedere vergelijking mank, daar tijdens de oorlog allerlei nieuwe bepalingen werden uitgevaardigd en feiten strafbaar gesteld, welke dit tevoren niet waren. Wij beperken ons dus hoofdzakelijk tot de „gewone” delicten, strafbaar volgens het Westboek voor Strafrecht.

De Statistiek geeft hiervoor allereerst een „indexcijfer”: het aantal misdrijven per 100.000 inwoners in de jaren 1911—1913 gemiddeld gepleegd op 100 stellende, wordt het aantal voor ieder jaar berekend. Op deze wijze krijgt men het volgende staatje.

Jaar	Alle misdr.	Alleen „gewone” misdr.	Econom. misdr.
1939	107	103	146
1942	302	188	429
1943	273	183	422

Hieruit blijkt, dat van 1939 tot 1942 een enorme stijging plaats vond, welke behalve door de „bijzondere” delicten vooral veroorzaakt is door de groep

diefstal enz., welke vrijwel verdrievoudigde. Merkwaardig is, dat daarna een — zij het lichte — daling volgde; hierbij speciaal is te denken aan de bovengenoemde abnormale factoren (deportatie enz.), zodat geenszins geconcludeerd kan worden tot een werkelijke verbetering der misdadigheid in het jaar 1943.

Opmerkelijk is, dat de agressieve (mishandeling, wederspanning enz.) en sexuele criminaliteit uitzonderlijk lage cijfers vertoont: het „indexcijfer” van de misdrijven tegen de openbare orde daalde van 38 in 1939 tot 22 in 1943, dat van misdrijven tegen den persoon van 91 in 1939 tot 76 in 1943 en dat van misdrijven tegen de zeden van 282 tot 145. Voorzover hier de schijn niet bedriegt (moeilijker opsporing tengevolge van de verduistering, machteloosheid van de politie tegenover Duitse soldaten enz.) is hier te denken aan het tengevolge van schaarste verminderde drankmisbruik, hetwelk vooral op de agressieve criminaliteit steeds grote invloed heeft.

Het totaal onherroepelijke veroordelingen van personen boven de 18 jaar steeg van 19.658 personen in 1939 tot 58.706 in 1942 en 52.593 in 1943. Voor de groep diefstal enz. waren deze cijfers resp. 8.499, 26.201 en 25.780. Het cijfer van 1942 was dus meer dan het drievoudige van dat van 1939.

Ook de criminaliteit van *strafrechtelijke* minderjarigen (kinderen tot 18 jaar) is in de besproken jaren belangrijk toegenomen: het toch reeds zeer hoge cijfer van 2878 veroordelingen in 1939 steeg tot 7265 in 1939; voor de z.g. economische misdrijven (diefstal enz.) waren de getallen resp. 2083 in 1939 en 6177 in 1943 — ook hier dus een verdrievoudiging ondanks het vaststaande feit van de minder intensieve opsporing en vervolging. Omtrent de zedeloosheid vooral onder de vrouwelijke jeugd bevat deze statistiek geen gegevens; het gedaalde cijfer der „misdrijven tegen de zeden” (van 257 veroordelingen in het jaar 1939 tot 131 in 1943) zegt in dit opzicht niets. Uit andere publicaties — speciaal een van den Haagse Kinder-

gen, dat het „altijd zo was en dat het altijd wel zo blijven zal”. Neen, ik wil hoogstens beweren, dat we d'r eindelijk eens mee moesten beginnen. En ook — dat het nu hard nodig is, meer dan ooit tevoren. Ons land is zo klein. We kunnen elkaar zo gemakkelijk bereiken. Kunnen we nu toch met z'n allen dat gevalletje niet klein krijgen? 't Is moeilijk — best! Het is een ondankbaar werk! Ook goed. Maar het kan toch immers wel? We kunnen er toch aan beginnen in ieder geval?

Ik zat eens in Arnhem ergens iets te gebruiken. Op de hoek van een drukke winkelstraat stond een groepje jongens. Ze rookten sigaretten en hielden de handen stijf in de zakken. Er kwam een agent. Die joeg ze weg. Ze gingen — langzaam sloffend. Ze gingen een blokje om en stonden er na een kwartier weer, wachtend op de volgende agent of desnoods dezelfde...

Toen ineens dacht ik (het was nog voor de oorlog): zou het nu toch zo gek zijn, als iemand de macht had aan die jongens te vragen — stuk voor stuk — wie ben je? en wat werk je? — ben je op school? — of bij een baas? Hoe kan je hier dan staan? Werkloos? Prachtig! Adressen genoteerd, zaken onderzocht en dan gehandeld. Niet meer loslaten die jongens, maar helpen. Helpen! Desnoods met harde hand, maar helpen. Niet letten op grote bekken, maar alleen op het grote gevaar waarin ze verkeren...

Is er geen jeugdbeweging denkbaar onder straat-schooiers? Zo — dat de ééne Wimpie Dingemans den anderen corrigeert?

De padvinderij?

Och, op gevaar af, dat ik in deze rijen ontstemming wek, temeer omdat deze beweging mij zeer sympathiek is, herhaal ik wat Wimpie tegen me zei (ik kan het dan ook eigenlijk niet helpen): „Die padjakkers? Feels te grote kale nete-sooi.” Waarmede ik maar zeggen wil, dat dit de meesten van hen niet ligt.

Het moet anders. Aanpassend bij de geest van Wimpie.

Uit naam van alle Dingemansen van voorheen en thans; van alle kruimeldiefjes en spijbelaars; van alle vandaaltjes en straatschendertjes; van alle brandstichtertjes en belletrekkertjes — vraag ik: begin dit werk niet uit sentimentele overwegingen, want het zal u teleurstellen — niet uit een verbolgen gemoed, want het zal u mislukken — maar uit volle sympathie voor den volksjongen, ten volle bewust van diens minder aangename eigenaardigheden en ook van de te verwachten teleurstellingen. Doe het met een warm hart voor den jongen, maar met een harde hand indien nodig.

Eens heb ik een Dingemansje gekend. Hij stal lood van de daken en verzuurde het leven van een ieder, die over hem gesteld was. Wij zijn vrinden geworden. Waardoor? Dat weten we toch immers nooit? Op 16-jarige leeftijd stierf hij tengevolge van een ongeval. Toen ik bij zijn graf stond was mijn hart vol dankbaarheid voor al het goede, dat ik in dit „onverbeterlijk boefje” had mogen vinden. En ook voor z'n trouwe vriendschap.

Wimpie! Op mij kun je rekenen.

S.

rechter in het Tijdschrift voor Strafrecht — zijn de getallen ook in dit opzicht onrustbarend.

Al met al vertonen de voorlopige gegevens een weinig opwekkend beeld, hetgeen trouwens moeilijk anders te verwachten was. Inmiddels is het laatste woord hierover nog niet gesproken; eerst dienen wij te beschikken over de uitgewerkte cijfers, over de gehele oorlogsperiode, gelijk deze hopenlijk te zijner tijd in de Criminele Statistiek zullen verschijnen. Nog belangrijker is de vraag, hoezeer en hoelang de demoralisatie der bezettingsjaren zal doorwerken. De eerste wereldoorlog gaf een verbluffend snel herstel te zien, maar wij vrezen, dat het kwaad ditmaal dieper is ingevreten en ook het economisch herstel — basis voor maatschappelijk en zedelijk herstel — moeilijker en langzamer zal gaan dan na 1918 het geval was.

B. VAN DER WAERDEN.

De Jeugdbrigade bij de Amsterdamse Kinderpolitie



Reeds tijdens de bezetting regende het klachten over straatschenderij en baldadigheid door de jeugd gepleegd. Ook voor 1940 waren de klachten over de baldadige jeugd legio, maar als we denken, dat sommigen het voortschoppen van een voetbal op de openbare weg reeds baldadigheid noemen, stond de zaak er toen niet zo verontrustend voor als thans.

Baldadigheid is m.i. grotendeels een gevolg van het feit, dat de jeugd van een grote stad weinig of geen gelegenheid heeft zijn „dadendrang” bot te vieren. Buiten en in kleinere plaatsen gaat dat alles zoveel gemakkelijker; ze kunnen hollen, voetballen, slootjespringen en wat niet al en weinigen die er last van hebben. In een grote stad lopen ze vrijwel op iedere vierkante meter tegen een „groot mens” op, met alle gevolgen van dien.

Toegegeven moet echter worden, dat de omvang de laatste paar jaren alle perken te buiten gaat. Tegenwoordig onvervangbare ruiten zijn vernield, niet alleen tengevolge van een onhandigheid met een voetbal, maar merendeels als gevolg van een doelbewust streven van de jeugd tot vernieling. He schijnt, dat het verwoesten van het eigendom van een ander gedurende de oorlog zo'n voorbeeld van ouderen voor hen is geweest, dat het hun thans tot een tweede natuur is geworden.

In alle ernst — het was tijdens de bezetting — heeft iemand voorgesteld de jeugd de beschikking te geven over een of ander gebouw, dat voor afbraak bestemd was, en dat zij nu naar hartelust zelf kon afbreken.

Ik geloof, dat het middel erger dan de kwaal zou zijn. Eerlijk gezegd, ik weet voor een grote stad geen doeltreffend middel te noemen om de jeugd van deze blijkbaar diep gewortelde vernielzucht af te leiden. Meer speeltuinen, sportvelden, jeugdverenigingen zijn er voorlopig niet te verwachten.

Hoewel uit een paedagogisch oogpunt wellicht geen fraai middel, is het enige, dat ik als rem tegenover hun vernielzucht meen te kunnen stellen, de vrees met de politie in aanraking te zullen komen. Doch dan zal de jeugd ook inderdaad moeten weten uit eigen ervaring, dan wel doordat zij dat van anderen hebben vernomen, dat dit niet zo'n prettige gebeurtenis is.

Sinds 1 Februari l.l. is bij de Amsterdamse Kinderpolitie opgericht een z.g. „Jeugdbrigade”, voorlopig bestaande uit 6 politie-ambtenaren, die belast is met de bestrijding van de straatschenderij en baldadigheid door de jeugd gepleegd in de ruimste zin van het woord. Haar werkwijze is als volgt:

De politie-ambtenaren en de ambtenaren van verschillende takken van gemeentedienst, die veel met publiek in aanraking komen (o.a. Tram, Stadsreiniging, Beplantingen, Onderwijs, Publieke Werken) hebben opdracht resp. het verzoek gekregen van een door hen geconstateerd feit, waarbij de jeugd zich aan straatschenderij of baldadigheid schuldig maakt, door middel van een eenvoudig formulier melding te maken aan de Kinderpolitie.

Deze kinderen worden dan op een Zaterdagmiddag ontboden in een lokaal aan het Hoofdbureau van Politie, waar hun op eenvoudige en voor hen begrijpelijke wijze aan het verstand wordt gebracht, niet alleen dat ze niet mochten doen wat ze misdreven, doch tevens waarom dit niet kan worden toegelaten. Men zou het een „paedagogische les” kunnen noemen en men zal begrijpen, dat dit alles staat en valt met den persoon, die hun deze les geeft. Ik meen te kunnen zeggen, dat daarvoor de geschikte persoon gevonden is, n.l. een vroegere verkeersagent, die reeds in 1943 op deze zelfde wijze de jeugd trachtte te bereiken. Dit werk vond echter in de Septemberdagen van 1944 een al te spoedig einde.

Thans wordt getracht dit werk uit te bouwen tot een practisch geheel en reeds werd voor dit doel contact verkregen met de Nederlandse Spoorwegen en enige andere instellingen.

Het behoeft geen betoog, dat de Jeugdbrigade er met één „paedagogische les” niet is. Soms is het nodig de jongens van twee tot viermaal toe te laten komen, desnoods worden ze opgehaald, als ze niet wensen te verschijnen. In de meeste gevallen wordt een persoonlijk contact gelegd tussen Jeugdbrigade en het kind niet alleen, doch tevens tussen Jeugdbrigade en de ouders, welke laatsten reeds in overgrote meerderheid hebben getoond, de werkwijze van deze brigade te waarderen.

Indien door onwil van de zijde van den knaap geen resultaat wordt bereikt en ook wanneer hij zich andermaal aan straatschenderij schuldig maakt, wordt zo mogelijk proces-verbaal opgemaakt, waarbij voor ieder geval de Jeugdbrigade in nauw contact staat met den Kantonrechter.

Blijkt de jongen behoefte te hebben aan contact met een voetbal-, sport- of jeugdvereniging, dan wordt daarin voorzien. Bemerkt de brigade, dat andere factoren — veelal huiselijke — de oorzaken zijn, dan wordt op de tot nu toe gebruikelijke wijze een onderzoek ingesteld en rapport aan de Voogdijraad uitgebracht voor het nemen van een maatregel.

Er zijn plannen aan deze Jeugdbrigade — naar ik hoop binnenkort uit 10 politiemannen bestaande — ook de bestrijding van het onwettig schoolverzuim op te dragen, dat zo is toegenomen, dat sommige scholen in December 1945 slechts voor de helft bevolkt waren. Hoe onschuldig dit „spijbelen” ook lijkt, toch moet dit als het begin van veel erger dingen worden beschouwd. Het begint met spijbelen, dat ongemerkt overgaat in zwerven, baldadigheid en diefstalletjes.

Pas dan kunnen we zeggen, dat we erin zullen slagen het vandalisme van de jeugd te beteugelen, als allen — ook het publiek dus — meewerken, door ons de namen van deze belhamels te verstrekken of althans aanwijzingen te geven, die ons in staat stellen hen in de kraag te pakken.

De Jeugdbrigade zal de rest doen.

D. SMIT.

(De schrijver is leider van het Bureau Kinderpolitie te Amsterdam. Red.).

MAATSCHAPPELIJK WERK IS VERANTWOORDELIJK WERK

Het is verheugend om te zien dat er velen zijn die werkelijk belangstellen in het maatschappelijk werk dat de Stichting zich ten doel heeft gesteld te verrichten en nog verheugender dat ook blijkt, dat de belangstelling bij een groot gedeelte verder gaat en dat men bereid is daadwerkelijk mee te helpen bij het bewerken van de grote akker, die voor ons ligt.

Deze gedachten kwamen bij ons op, toen wij op 17 April j.l. de avond bijwoonden die de Amsterdamse afdeling belegde en waar het reclasserings- en kinderbeschermingswerk werden besproken. De pakkende inleidingen gehouden door Mr. B. van der Waerden over het eerste onderwerp en door mevrouw Wolters—Groen over het tweede zullen ongetwijfeld talrijke aanwezigen iets gezegd hebben en de wil om de met ondergang bedreigde of de verongelukte medemens zo mogelijk te helpen hebben versterkt. Daartoe waren beide inleidingen één voortdurende opwekking, waaraan de vurige toespraak van den landelijk secretaris P. C. Faber, al bewoog die zich meer op materieel en organisatorisch gebied, geen afbreuk deed, integendeel zijn enthousiaste, bezielende woorden zullen bij menigeen de drang hebben doen opdrukken om maar dadelijk te beginnen.

Maar, alle begin is moeilijk. Zo ooit, dan krijgt dit gezegde vooral voor hen die praktisch willen gaan werken op maatschappelijk gebied, een diepe betekenis. Immers wij kunnen ons niet genoeg voor ogen houden de grote verantwoordelijkheid die wij op ons nemen, nu wij gaan werken met mensen. Mensen die zwak staan en die zich daarom juist tot ons wenden en daardoor geneigd zijn om naar ons te luisteren en onze raad eventueel op te volgen, die dus op een bepaald moment hun lot in onze handen willen leggen. Wij herhalen, nimmer mogen wij onze verantwoordelijkheid vergeten.

Laat u hierdoor echter niet afschrikken, ten eerste niet omdat uw hulp nodig is en ten tweede omdat gij het ook kunt, wanneer u echter maar enkele dingen in het oog houdt.

Eerstens is in ons werk onze houding van zeer veel belang. Hoe staan wij tegenover den medemens die onze hulp vraagt of aan wie(n) wij soms worden toegewezen om haar of hem hulp te bieden? Het is onze dagelijkse ervaring dat ons eerste contact met deze mensen vaak beslissend is. Gaan wij tegenover hen staan als iemand, die weet hoe het wel moet en wat het beste is, of nog erger, voelen wij ons boven hen staan, dan is het haast onmogelijk voor hen om ons vertrouwen te schenken. Vergeten wij niet dat deze mensen juist door hun conflict met de maatschappij dikwijls zeer gevoelig zijn geworden en enigszins wantrouwend staan tegenover de Reclassering en den toezichthouder. Zij zijn in hun onwetendheid met de gang van zaken zo vaak geneigd, de Reclassering als een verlengstuk van de Justitie te zien, waarbij dus opgepast moet worden om vooral niet te veel te zeggen. Dit begrijpelijke wantrouwen moeten wij in één slag zien te overwinnen door **begrijpend naast hen te gaan staan**, zonder dadelijk een oordeel te willen vormen, laat staan een veroordeling uit te spreken. Laten wij hen gerust maar bij onze eerste kennismaking het meeste praten en wanneer zij bij ons werkelijk belangstelling vinden, is al veel gewonnen, dan zal een op-

merking, die een goed bedoelde wenk wil zijn, meestal ook wel ter harte worden genomen. We zijn al voor een belangrijk deel in onze opdracht geslaagd, wanneer de vrouw of man waar het om gaat na de eerste ontmoeting bij ons weggaat met het gevoel iemand te hebben gevonden die werkelijk belangstelt in haar of zijn problemen, ook al hebben die niet direct te maken met het feit dat hen met de Justitie in aanraking bracht. U voelt, dit is in de eerste plaats geen kwestie van boekenwijsheid, maar van levenshouding en levenswijsheid.

Is eenmaal een vertrouwensband gelegd en zijn wij voldoende op de hoogte van alle omstandigheden — en hier willen we er de nadruk op leggen dat we niet te gauw moeten denken genoeg te weten, alles kan belangrijk zijn — eerst dan kunnen we gaan overwegen op welke wijze wij het beste onze taak als toezichthouder(ster) kunnen aanpakken en uitvoeren. En laten we ook daarbij voorzichtig zijn. Eén ding willen we hier naar voren brengen, zien we niet dadelijk de weg die we moeten volgen, laten we dan niet schromen daar eerst met een deskundige over te gaan praten. Iedere afdeling heeft op één of andere wijze een deskundige tot haar beschikking, een psychiater, een ervaren maatschappelijk werker(ster) of iets dergelijks. Het is vaak heel vruchtbaar onze mening uit te wisselen met die van hen, die op het maatschappelijk terrein praktisch werkzaam zijn. Ook dat is iets, dat wij vrijwel dagelijks nog in de praktijk ervaren.

Het is ondoenlijk om hier aan te geven, waarmee we onze „uitvoerende taak” moeten beginnen, de mogelijkheden, ieder voelt dit, zijn schier legio. We stippen terloops even aan, in het éne geval zal het nodig zijn in te grijpen in de huiselijke verhoudingen, in het andere geval zullen wij ons best moeten doen om de materiële omstandigheden (een belangrijke factor bij de criminaliteit) te verbeteren enz. enz. Dit moet geval voor geval bekeken worden. En ook hier geldt weer, laten we niet proberen het alleen te doen, waar samenwerking met bestaande instellingen ons tot nut van de(n) reclassent(e) verder kan brengen. We denken hier o.a. aan het Arbeidsbureau, de Dienst voor Sociale Zaken enz.

Een ander punt waar we de aandacht nog op zouden willen vestigen (er zijn er vele, maar het is niet mogelijk om alles in het bestek van één artikel te behandelen) is dit, dat we de persoonlijkheid van de(n) reclassent(e) zoveel mogelijk moeten eerbiedigen. Opleggen van onze wil, al zien wij die dan ook als juist, zal weinig resultaat opleveren, overtuigingskracht bereikt oneindig veel meer. Wanneer we kunnen laten zien waarom ons inzicht juist is, dan zal dit veel eerder worden aanvaard en dan zal men ook eerder geneigd zijn om daar zelf uitvoering aan te geven. Want ook dit is belangrijk, dat **wij niet alles proberen te bereiken**, maar dat zij of hij na ons overleg zelf tracht iets te verwezenlijken. De zelfstandigheid moet zoveel mogelijk bewaard blijven en als het kan bevorderd worden.

En zo zou er nog veel meer te zeggen zijn, zoveel dat het maandblad te klein zou zijn voor dit éne onderwerp. Dit is echter, geloven we, niet nodig, want, als we wel ingelicht zijn, zullen er contactavonden ko-

men waarop deze zaken uitvoerig besproken kunnen worden. Maar het is misschien mogelijk, dat het bovenstaande in grote lijnen ons onze taak voor ogen heeft gesteld.

Voor het kinderbeschermingswerk geldt, naar we menen, dit in principe ook, alleen komt daar een schakel bij omdat we hier en met de ouders en met het kind te maken hebben. Sommige problemen liggen hier dan ook wel anders.

We hopen niet dat we met deze waarschuwingen iemand schrik hebben aangejaagd, want dat is onze bedoeling niet. Ongetwijfeld, dit werk is zeer moeilijk, maar nog méér beslist nodig. En laten we daarbij bedenken, dat wij dan bevoorrechte mensen zijn die dit

werk mogen doen en onze mede-mensen helpen, die waarachtig lang niet altijd uit slechtheid tot hun misstap zijn gekomen, maar ook heel vaak omdat zij niet meer tegen de moeilijkheden opkonden. De grondslagen voor „Humanitas” zijn gelegd in een tijd dat we vrijwel allen langs de afgrond van ons bestaan gingen. Dat de oprichters de moed en de tijd vonden om zich hiermee bezig te houden, getuigt wel van een zeer groot verantwoordelijkheidsbesef. Moge hun voorbeeld ons bij onze moeilijke taak sterken.

S. SPRUYT.

(De schrijver is als ambtenaar voor de Reclassering werkzaam te Amsterdam. Red.)

WAT WE DOEN ?

Wanneer ik een overzicht zal geven van datgene, wat door onze afdelingen wordt gedaan, dan mag ik wel beginnen met op te merken, dat, wanneer een afdeling wordt opgericht, daaraan al enige propaganda is voorafgegaan.

De eerste opdracht van een afdeling is dan, hoe krijgen we voldoende medewerkers en wat kunnen we doen, om die vrijwillige medewerkers enige scholing bij te brengen. In onze afdelingen ziet men gelukkig wel in, dat het zonder die scholing niet gaat.

Derhalve worden cursussen gehouden en als voorbeeld geef ik nu maar een cursusreeks, zoals die door onze afdeling Haarlem werd georganiseerd. Gedurende 5 achtereenvolgende weken, werden de navolgende onderwerpen behandeld: Opvoeding in het algemeen — Het kleine en het schoolgaande Kind — de Puber — Zorg en Nazorg voor lichamelijk en geestelijk onvolwaardigen — de Techniek van de Gezinsvoogdij.

Deze cursus, het behoeft geen betoog, was in de eerste plaats bedoeld voor die medewerkers, die zich sterk interesseerden voor de gezinsvoogdij. Het ligt in het voornemen zo ook cursussen betreffende de reclassering en de vrijwillige Armenzorg te doen houden.

Naast dit cursuswerk wordt al spoedig de behoefte gevoeld aan de vorming van secties voor de afzonderlijke takken van arbeid. Zo heeft men o.a. in Den Haag de sectie, directe sociale zorg in gezinnen.

Benevens de mogelijkheid, om een paar jonge vrouwen in de gelegenheid te stellen, om een cursus, uitgaande van de School voor Maatschappelijk Werk in Amsterdam, voor huisbezoekster te volgen en medewerking aan de opleiding van gezinsverzorgsters, is men bezig met de concretisering van een georganiseerde „vrijwillige Burenhulp”. De idee voor deze vorm van hulpverlening is afkomstig van de Presidente van onze Haagse afdeling, Mevr. A. de Vries-Bruins. In 3 verschillende wijken van de stad, en wel: Laakkwartier, Spoorwijk en het Waalsdorpkwartier, zal met deze hulpverlening worden begonnen. In een folder van de afdeling Den Haag lezen we daaromtrent het volgende:

„De bedoeling van deze hulp, die geheel kosteloos zal worden geboden, is, om bij niet te ernstige en kortdurende ziekte van een huisvrouw met jonge kinderen, die niet over huishoudelijke hulp beschikt, of van oudere echtparen zonder kinderen, door dichtstbijwonende vrouwen, enige hulp te laten geven. We denken hierbij o.a. aan het in orde brengen van de ziekenkamer, het doen van boodschappen, het afhalen van distributie-bescheiden, enz.

In iedere wijk stelt één persoon zich beschikbaar om deze hulp te leiden. Zij, die willen meewerken, geven zich van te voren bij haar op.

Zodra er nu in een bepaald geval hulp nodig is, wordt daarvan aan het centrale punt bericht gestuurd en vervolgens worden van hieruit de beschikbare krachten mobiel gemaakt.

We menen, dat op deze eenvoudige manier, vele gezinnen kunnen worden geholpen.”

In bijna alle afdelingen heeft men ook secties voor Kinderbescherming en Reclassering. In verschillende afdelingen heeft men al een vrij groot aantal vrijwillige medewerkers, die bereid zijn als gezinsvoogd(es) op te treden. Nog niet volledig is gebleken, of in de verschillende arrondissementen de behoefte aan gezinsvoogden even groot is. Al hoort men dikwijls dat er een schreeuwend gebrek is, het zou ons niet verwonderen, dat wij juist de ervaring zouden opdoen, dat het aanbod groter zal zijn, dan de vraag.

Mocht dit inderdaad het geval zijn, dan zal over enige tijd de vraag gesteld moeten worden, wat de oorzaken van dit verschijnsel, waarvan we geloven, dat het zal optreden, zullen blijken te zijn.

Voor medewerking aan de Reclassering stelden zich eveneens reeds verschillende vrijwilligers beschikbaar.

Zoals indertijd door ons werd medegedeeld, berichtten wij het Hoofdbestuur van het Nederlands Genootschap tot Zedelijke Verbetering van Gevangenen, dat de vrijwillige krachten van onze afdelingen bereid waren, als „groep” in de afdelingen van het Genootschap mede te werken. Hoewel we in December 1945 deze mededeling aan het Hoofdbestuur van het Genootschap deden, is tot op dit ogenblik deze medewerking nog niet aanvaard. Onze Alg. Secretaris had op 9 April j.l. over deze aangelegenheid nog een bespreking met den Alg. Voorzitter van het Genootschap, maar van enige beslissing ontvingen we nog geen mededeling.

Ook verklaarden we ons bereid mede te werken aan het toezicht op politieke delinquenten.

Verschiedende afdelingen richtten ook al spoedig een Soc. Paedagogisch Adviesbureau op. Zo houdt onze afdeling Arnhem elke Donderdagavond spreekuur en tot dusver werden door deze afdeling 34 gevallen behandeld.

In Amsterdam is men overgegaan tot de stichting van districts-bureaux, die als opname-apparaat dienst doen en in nauw verband werken met het Centraal Bureau der Stichting.

Naast dit werk van meer blijvende aard, is er heel wat werk van tijdelijke aard verricht. Tot de verrichtingen met een aflopend karakter noem ik het aandeel in de distributie der H.A.R.K.-goederen. Verschiedende van onze afdelingen hebben in dit opzicht heel wat werk verricht. Ik noem o.a. Haarlem, Leiden, Rotterdam, Arnhem, Utrecht, Enschede.

Zo kreeg de afdeling Rotterdam in de maanden Januari, Februari en Maart respectievelijk 1200, 1600 en 1400 aanvraagformulieren toegewezen, welke aanvragen, op enkele tientallen na, ook werkelijk zijn ingediend.

Enschede werd door het Rode Kruis ingeschakeld bij de gratis verdeling van bussen jam uit Zuid-Afrika en tevens bij de verdeling van bussen levensmiddelen, welke door de Gemeente uit het voormalige Regeringsdepôt waren aangeschaft.

Utrecht werd ingeschakeld bij het H.A.R.K.-werk en het kreeg van het Rode Kruis onder zieken, zwakken en ouden van dagen, 8000 eieren te verdelen. Later kwam er van het Rode Kruis havermout en melkpoeder, in April weer eieren en van het I.K.O. Comité gecondenseerde melk en wat boter en vet.

Een ander voorbeeld van werkzaamheden van aflopende aard, is het werk onder de repatriërenden, waarmee vooral Zaandam en Rotterdam zich bezig hielden. De gezinnen der uit Duitsland gerepatriërenden werden bezocht; deden zich geen moeilijkheden voor, dan bleef het bij dit ene bezoek. Waren er wel moeilijkheden, dan blijft men zich met het gezin bemoeien en tracht men tot een oplossing te komen.

Onze kleine afdeling Edam pakte direct na de oprichting het werk met kracht aan. Een Jongenskamp werd ingericht en een 40-tal Amsterdamse kinderen van 12—14 jaar, werden gedurende 6 weken behoorlijk gevoed en in de frisse buitenlucht gebracht, terwijl zij ook van geestelijk voedsel werden voorzien, niet in de vorm van gewoon onderwijs, maar door ze te doen kennismaken met de vele goede dingen, die een Jeugdbeweging als de J.V.O. (de leiding bestond grotendeels uit J.V.O.-ers) in zich draagt.

Dat Edam actief is, moge mede blijken uit de omstandigheid, dat de afdeling de beschikking heeft over een gezinsverzorgster en thans tracht een tweede te krijgen.

Nog op ander gebied bewoog deze afdeling zich. Ze richtte zich, na te hebben geconstateerd, dat het bioscoop-bezoek van kinderen, vooral ook bij de avondvoorstellingen, steeds toenam, per circulaire tot de ouders en tevens werd gewaarschuwd tegen te ruim zakgeld. De winkeliers, die vaak maar „raak” verkopen, werden uitgenodigd, in verdachte gevallen niet te verkopen en de ouders te waarschuwen.

Over het werk in Edam zou ik nog meer kunnen schrijven. Zij, die onze beide Studie-Conferenties bijwoonden, kennen den populaireren vertegenwoordiger van Edam en uit zijn mond vernamen ze, wat er daar niet al geschiedt.

Indirect werk wordt er door de afdelingen ook verricht. Zo rapporteert Amersfoort het volgende: Een van de bestuursleden heeft in zijn functie van Raads-lid, plannen gemaakt voor het instellen van een medisch-paedagogisch Bureau, waaraan verbonden een maatschappelijk werker voor de scholen. Om het nodige materiaal tot ondersteuning van dit voorstel te verkrijgen, heeft de afdeling een enquête ingesteld op de lagere scholen. Deze enquête, welke werd verzonden met toestemming van het Gemeentebestuur van Amersfoort en welke van harte in de aandacht van het Onderwijzerspersoneel werd aanbevolen door de heren Prof. Dr. C. A. Mennicke en D. Q. R. Mulock Houwer, vraagt niet alleen opgave van het aantal moeilijke kinderen, maar ook een beschrijving van de aard der moeilijkheden. Plaatsruimte verbiedt ons, dit formulier af te drukken. Wie belang stelt, kan een exemplaar verkrijgen bij den secretaris van onze Amersfoortse afdeling, den heer L. v. Gelder, Schaepmanlaan 8.

Een enkel woord nog over het Instituut „Vrijwillige Verzorgeren” voor de door Maatschappelijk Hulpbetoon of Sociale Zaken gesteunden. In enige plaatsen bestonden — o.a. in Amsterdam en Utrecht — verenigin-

gen van Moderne Vrijwillige Verzorgeren. Zowel in Amsterdam als in Utrecht hebben deze verenigingen zich in onze Stichting geïncorporeerd en wordt het werk op de oude wijze voortgezet. In Zaandam, Leiden, Soest Arnhem is of wordt deze werkwijze ook tot stand gebracht en op vele andere plaatsen zijn, zo lang deze steun nog geschiedt volgens de Armenwet 1912, plannen in deze richting in overweging.

Ook dit werk bevelen wij gaarne van harte aan.

In dit overzicht noemden we lang niet alle afdelingen. Het algemene werk is Kinderbescherming, Re-classering, Vrijwillige Armenverzorging. Daarnaast hebben andere problemen, we noemden de zorg voor de a-sociale gezinnen en de gezinszorg, de volle aandacht, zoals trouwens wel bleek op onze Studie-conferenties. Het werk is pas in een aanvangsstadium. Echter, we menen te mogen zeggen, dat er al heel wat is gepresteerd en dat de bereidheid er is, om mee aan te pakken.

Vele van onze afdelingen bestaan slechts kort en het is begrijpelijk, dat eerst een periode van oriëntering nodig is. Bovendien beschikt het Centraal Bureau door de langdurige ziekte van Boetje, niet over een functionaris, die de afdeling, zo nodig, de gewenste hulp kan geven.

Wat ons Centraal Bureau doet, achten we voldoende bekend. Over de plannen, die zullen worden uitgevoerd, spreken we nu maar niet. Slechts over één onderwerp nog een enkele opmerking. Al onze afdelingen gevoelen behoefte aan goed-geschoolde bezoldigde leiding. De bestuursleden zitten opgekropt met werkzaamheden. We begrijpen de wens van onze afdelingen en we zijn het er volkomen mee eens. Het vraagstuk, waar het echter altijd weer om draait, is..... de financiën. Welk een werk zit er in de financiële propaganda en hoe gering zijn op dit ogenblik de resultaten. We weten, ook in dit opzicht zullen we slagen, echter, het kost ons heel veel moeite, ons voortdurend te moeten beperken. We weten, er valt zoveel te doen en..... we doen nog lang niet genoeg.

Toch..... doorzetten! Wie verblijdt ons met een extra-bijdrage en welke Amsterdammer helpt ons voor het Centraal Bureau aan een paar stoelen, of iets anders?

P. C. FABER.

PRO JUVENTUTE

27 April herdacht „Pro Juventute” Amsterdam het feit, dat het 50 jaar geleden werd opgericht.

We kennen het werk van „Pro Juventute” Amsterdam van nabij en we willen gaarne verklaren, dat we er groot respect voor hebben. Er is in de afgelopen jaren heel, heel veel gepresteerd en „Pro Juventute” beschikt over een corps uitstekende ambtenaren.

We hopen, dat zolang het nodig is, „Pro Juventute” het werk mag voortzetten en dat de komende jaren vele van de wensen, die in die kring leven, in vervulling mogen gaan.

P. C. F.

DE OOGST IN APRIL

Over de maand April was, wat we hadden verwacht, die oogst niet groot. Opgericht werden de afdelingen Landsmeer, Castricum en Soest. Het aantal is nu gestegen tot 33. De nieuwe afdelingen heten we van harte welkom en we hopen en rekenen op een prettige samenwerking.

P. C. F.